

Järjestöavustukset Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 13.10.2022

Mistä tänään päätetään?

- Järjestöjen toimintaedellytysten tukemisesta järjestöavustuksella
- Linjasta kumppanuuksiin
- Evästyksen talousarvioon (toiminta-avustukset ja kumppanuusavustukset)
- Hakuprosessin isot linjat
- Päätösesitysmuutos: kehittämisjohtajalle lupa tehdä stilistisiä muutoksia

Hyvinvointialueen järjestöavustukset

Valmisteltu kumppanuudessa

- Kumppanuusryhmä ja järjestöavustusten alatyöryhmä
- Hyte-lautakunnan kokoukset 31.5, 16.6, 16.8 ja 13.10.2022

Tilaisuudet

- Järjestöjen kumppanuuspöytä, JANE, kuntien järjestö- ja hytevastaavat
- Kuntien hytekoordinaattorit
- Siun soten toimialajohtajat
- Hyte-ohry
- Hv-alueen järjestöfoorumi
- Esillä myös kuntavierailuilla ja erilaisissa tilaisuuksissa

Miten jatkossa?

- Kuntien järjestö- ja hytevastaavat 4.11.
- Hv-alueen järjestöfoorumi 30.11.
- Järjestökahvit 1.11, 16.11, 7.12, 19.12.
- Kuntien järjestötilaisuudet
- Infoa ja neuvontaa Kohti hyvinvointialuetta kuntakierroksilla
- Nettisivut ja hakuohje

Hyvinvointialueen järjestöyhteistyö

- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 7 §
 - velvoittaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä hyvinvointialueen tekemään yhteistyötä kuntien kanssa sekä myös alueella toimivien muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
 - hyvinvointialueen on lain mukaan edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

Hyvinvointialueen järjestyhteistyö

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialue -- Siun soten järjestyhteistyön *päämääränä on parantaa ihmisten hyvinvointia ja terveyttä*
- Hyvinvointialueen järjestöavustuksilla ja järjestöjen kanssa tehtävillä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksilla *tuetaan järjestöjen toteuttamaa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta sekä turvallisuutta edistävää toimintaa*

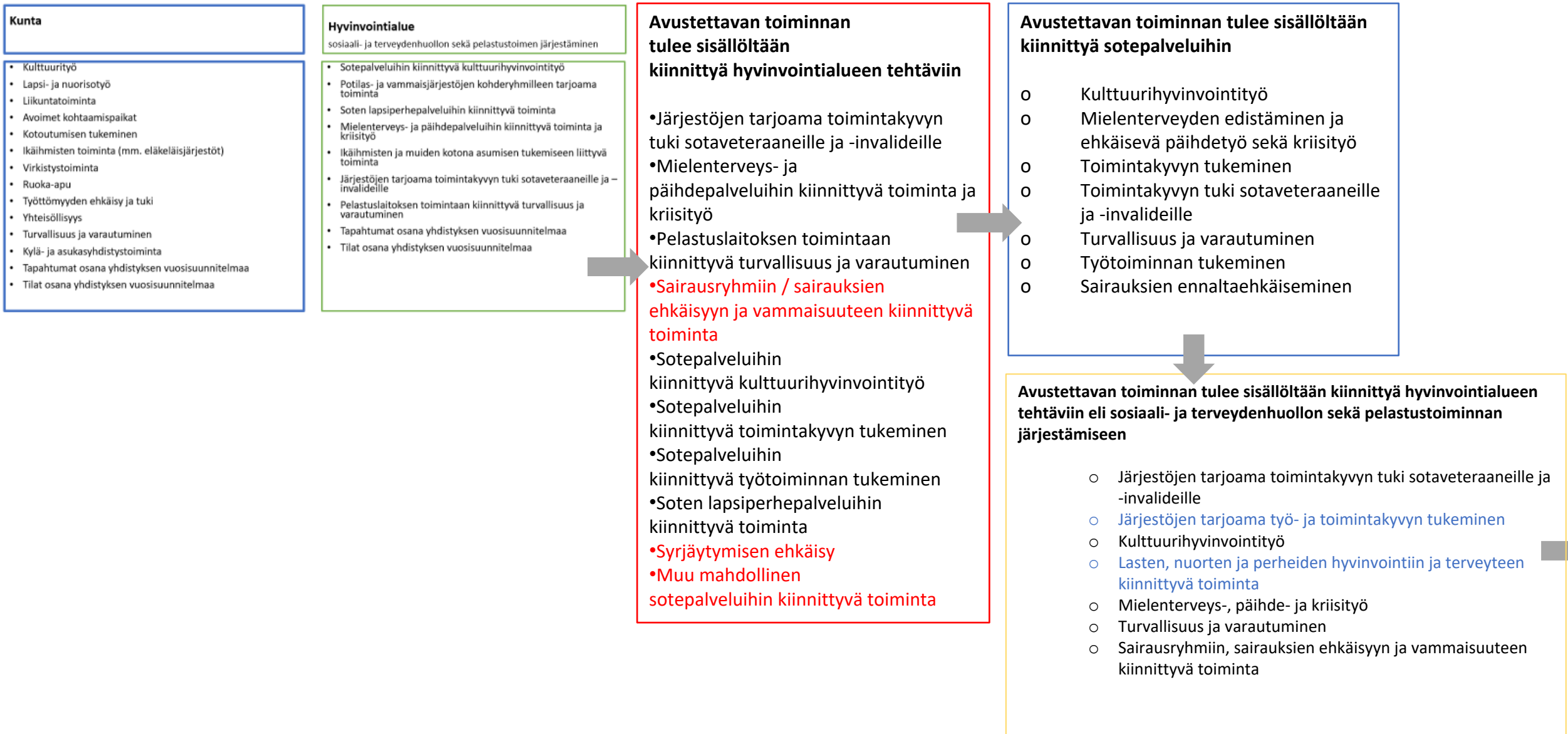
Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen järjestöavustukset

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun sote myöntää avustuksia Pohjois-Karjalaan rekisteröidyille yleishyödyllisille järjestöille sekä maakuntarajat ylittävälle järjestölle, jonka avustettava toiminta kohdistuu kokonaisuudessaan pohjoiskarjalaisiin
- Hyvinvointialueen järjestöavustukset jaetaan kolmeen avustusmuotoon
 - Toiminta-avustukset
 - Haku aika kerran vuodessa
 - Kumppanuudet
 - Hyvinvointialue voi harkinnan mukaan tukea toimintaa, johon järjestö hakee ulkopuolista rahoitusta
 - Yhteistyösopimukset
 - Toimivat mm. lausuntona järjestöille rahoituksen hakemisessa

Hyvinvointialueen järjestöavustusten yleiset periaatteet

- Avustettavan tai muulla yhteistyösopimuksella tuettavan toiminnan tulee kiinnittyä hyvinvointialueen tehtävään, Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strategisiin painopisteisiin ja näistä ohjattuihin toimenpanosuunnitelmiin
- Avustusten myöntämistä ohjaavat vuosittain vahvistettava Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen talousarvio sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet
 - Siun soten laajan hyvinvointikertomuksen keskeiset ilmiöt
- Jatkossa avustusten myöntämistä ohjaavat myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen HYTE-kertoimet

Avustuskriteerien määrittelyn muotoutuminen

Avustuksessa tulee täyttyä seuraavat kriteerit

Avustettavan toiminnan tulee sisällöltään kiinnittyä hyvinvointialueen tehtäviin eli sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoiminnan järjestämiseen

- Eri ikäisten arjen ja toimintakyvyn tukeminen
- Kulttuurihyvinvointityö
- Mielensterveys-, päihde- ja kriisityö
- Turvallisuus ja varautuminen
- Sairausryhmiin, sairauksien ehkäisyyn ja vammaisuuteen kiinnittyvä toiminta
- Sotaveteraanien ja –invalidien toimintakyvyn tukeminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet

- Ehkäisevä päihdetyö
- Mielensterveyden edistäminen
- Osallisuuden edistäminen
- Yksinäisyyden ehkäisy
- Ylipainon ja lihavuuden ennaltaehkäisy

Kriteerien avaukset

- **Eri ikäisten arjen ja toimintakyvyn tukeminen**
 - Avustettavan toiminnan sisältö voi esimerkiksi olla
 - Kohdennettu vertaistuki- ja ryhmätoiminta, haasteellisessa elämäntilanteessa olevien leiri- ja päivätoiminta, etsivä ja löytävä työ, vapaaehtoisten tarjoama avustaja- ja tukihenkilötoiminta
- **Kulttuurihyvinvointityö**
 - Avustettavan toiminnan sisältö voi esimerkiksi olla
 - Haavoittuvassa asemassa olevien kohderyhmien osallistava toiminta kulttuurin keinoin, musiikki- tai teatteriesitykset palveluasumisen asiakkaille

- **Mielenterveys-, päihde- ja kriisityö**
 - Avustettavan toiminnan sisältö voi esimerkiksi olla
 - Kohdennettu vertais- ja ryhmätoiminta, leiri- ja päivätoiminta, kriisiauttaminen
- **Turvallisuus ja varautuminen**
 - Avustettavan toiminnan sisältö voi esimerkiksi olla
 - Ensiapukoulutukset, ensiapuryhmätoiminta
 - HUOM! Pelastusalan avustukset (Pelastuslaki 379/2011 § 25) sopimuspalokunnille tai muulle pelastusalalla toimivalle järjestölle myöntää Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Pohjois-Karjalan pelastuslaitos

- **Sairausryhmiin, sairauksien ehkäisyyn ja vammaisuuteen kiinnittyvä toiminta**
 - Avustettavan toiminnan sisältö voi esimerkiksi olla
 - Vapaaehtoinen avustaja ja tukihenkilötoiminta, kohdennettu vertais- ja ryhmätoiminta, osallistava ja saavutettava ryhmätoiminta, neuvonta ja ohjaustyö, omaishoito
- **Sotaveteraanien ja –invalidien toimintakyvyn tukeminen**
 - Avustettavan toiminnan sisältö voi esimerkiksi olla
 - Kotona asumisen tukeminen, vapaaehtoinen avustajatoiminta
 - HUOM! Avustuksella ei voida kiertää hankintalakia. Esimerkiksi sotaveteraaneille ja –invalidille ostettavat jalkahoidot tai hieronnat eivät kuulu hyvinvointialueen avustettavaan toimintaan

Avustusta ei myönnetä

- Hankintalain (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016) alaiseen kilpailutettavaan palvelutoimintaan, vaikka sillä olisi liittymäpintaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen
- Henkilöstö- tai matkakuluihin, jotka eivät liity avustettavaan toimintaan
- Hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevaan toimintaan
- Investointeihin, hankintoihin tai yhdistyksen omistamien tilojen kunnostamiseen
- Järjestön perustoiminnan organisointiin kuuluvat toiminnot, kuten hallinnon tai aluetason kokoustoiminnan kulut, viestintä sekä merkkipäivän juhlallisuuudet
- Toimitilojen pysyviin vuokriin, ellei toimitila ole kriittinen vapaaehtoistoiminnan kannalta
- Toimintaan, jota Pohjois-Karjalan hyvinvointialue ostaa järjestöltä

Avustamista koskevassa päätöksessä tai sopimuksessa ei velvoiteta avustuksen hakijaa suorittamaan vastapalveluita.

Muut ehdot

- Hakijan tulee noudattaa toiminnassaan hyviä tapoja sekä yleisesti hyväksytyjä eettisiä periaatteita. Avustuksen hakija vastaa itse toimintansa laadusta ja laillisuudesta. Avustusta hakevan järjestön hallinnon ja talouden on oltava voimassa olevien lakien mukaan järjestetty ja vakaalla pohjalla.
- Avustuksen hakijan tulee eriyttää yleishyödyllinen toiminta kirjanpidossa mahdollisesta palvelutuotannosta tai muusta taloudellisesta toiminnasta. Avustettavan toiminnan rahoitussuunnitelma tulee olla toteuttamiskelpoinen. Hyvinvointialue voi myöntää avustusta vain siihen toimintaan, johon sitä on haettu. Avustettavalla toiminnalla ei voi kiertää hankintalakia.
- Hyvinvointialue tarvittaessa arvioi yhdistyksen avustuskelpoisuutta ja pyytää tätä varten tarvittavat asiakirjat.
 - Toimintakertomus, tilinpäätös sekä tilintarkastuskertomus avustushakemuksen käsittelyä, myöntämistä ja käytön valvontaa varten.
- Avustuskelpoiset hakijat voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti.
- Avustuksen hakijan tulee ilmoittaa avustettavasta toiminnasta Lähellä.fi-palvelussa. Avustuksen saajan tulee käyttää hyvinvointialueen logoa avustettavia toimintojen markkinoinnissa.
- Samaan toimintaan voi hakea avustusta joko hyvinvointialueelta tai kunnalta. Kunnat myöntävät järjestöavustuksia omien kriteeriensä mukaisesti.

- Avustusten myöntäminen perustuu aina harkinnanvaraisuuteen. Harkinnanvaraisuutta ohjaa lainsäädäntö, yleiset avustusperiaatteet sekä muut ehdot. Avustukset suunnataan hakijoille, jotka parhaiten kykenevät täyttämään avustusten myöntämisen kriteerit; kuinka avustettava toiminta kiinnittyy hyvinvointialueen tehtäviin sekä tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteitä.
- Avustuksia myönnettäessä noudatetaan lakia ja hyvän hallinnon periaatteita. Näiden lisäksi avustusten myöntämisessä kiinnitetään huomiota seuraaviin kohtiin:
 - Toiminnan vaikutukset; miten laaja kohderyhmä, erityisen haavoittuvassa asemassa oleva kohderyhmä tai toiminnan merkityksellisyys alueella
 - Kumppanuuksissa ja yhteistyösopimuksissa kiinnitetään erityisesti huomiota kehittämistoimintaan, hyväksi todettujen käytänteiden ja menetelmien hyödyntämiseen tai avustettavan toiminnan toteuttamiseen tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa

Toiminta-avustukset

- Haetaan kerran vuodessa joului-tammikuussa
 - Lautakunnalle esitettävä hakuaika 15.12.2022-15.1.2023
- Toiminta-avustukset haetaan ensisijaisesti sähköisesti Miun palvelut –järjestelmän kautta, voi hakea myös paperilomakkeella
 - Hakemuksen voi tehdä hallituksen valtuuttama henkilö
 - Liitteeksi allekirjoitettu pöytäkirjaote
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta tekee päätökset toiminta-avustusten myöntämisestä
- Myönnetty toiminta-avustus maksetaan, kun avustuspäätös on saanut lainvoiman
- Toiminta-avustuksen käytöstä raportoidaan siihen kohdistuvan toiminnan päätyttyä tai viimeistään talousarviokauden päätyttyä
 - Mihin toiminta-avustus on käytetty, toiminnan vaikutukset ja merkityksellisyys alueelle, kohderyhmän laajuus tai erityisen haavoittuva asema

Kumppanuus

- Hyvinvointialue voi harkinnan mukaan tukea toimintaa, johon järjestö hakee hankeavustusta tai kohdennettua avustusta
 - Hyvinvointialueen avustus toimii täydentävänä julkisena rahoituksena
 - avustus voi olla joko rahallista tai henkilötyöpanosta
- hyvinvointialueen hakiessa ulkopuolista rahoitusta, järjestö voi toimia hankekumppanina
 - järjestön omarahoitusosuudesta neuvotellaan tapauskohtaisesti
- Kumppanuuksissa on jatkuva haku rahoitushakuaikataulujen mukaisesti, hyvinvointialueen talousarviossa päätettyjen määrärahojen puitteissa
 - Kumppanuutta esitetään sähköisesti Miun palvelut -järjestelmän
- Hankekumppanuus tehdään aina harkinnanvaraisesti yhteisen sopimisen perusteella
- Kumppanuuksista päättävät:
 - Toimialuejohtaja toimialueeseen kohdistuvista kumppanuuksista
 - Tulevaisuuslautakunta toimialueet ylittävistä strategisista hankkeista (hallintosäntö 10 §)
- **Hakuohjeisiin muutettava kumppanuuden maksatus, raportointi, seuranta ja käytettävät mittarit**
 - kumppanuuksien raportoinnissa, seurannassa ja käytettävissä mittareissa pyritään hyödyntämään ulkopuoliselle rahoittajalle (esim. STEA:lle tai ELY-keskukselle) tehtäviä seuranta- ja loppuraportteja sekä käytettäviä mittareita. Raportteja ja seurantaa voidaan täydentää hyvinvointialueelle, mikäli hyvinvointialueen tilintarkastus, sisäinen tarkastus tai laaduntarkastus sitä vaatii. Kumppanuuksien maksatuksesta sovitaan neuvotteluissa ja se voi tapahtua joko etu- tai jälkipainotteisesti. Hyvinvointialue pyrkii sitoutumaan kumppanuuksiin koko hankekaudelle periaatepäätöksellä talousarvio huomioiden.

Yhteistyösopimukset

- Yhteistyösopimus toimii hyvinvointialueen lausuntona järjestölle rahoituksen hakemisessa
 - Yhteistyösopimus voi liittyä haettavan hankkeen alaiseen toimintaan tai yleiseen yhteistyöhön hyvinvointialueen kanssa
 - yhteistyösopimukseen ei liity hyvinvointialueelta tulevaa rahoitusta
- Yhteistyösopimuksissa on jatkuva haku mahdollisten rahoitushakuaikataulujen mukaisesti
 - Puoltavan yhteistyösopimuksen pyyntö esitetään sähköisesti Miun palvelut -järjestelmän kautta
 - Koko järjestön toimintaa koskeva yhteistyösopimus neuvotellaan ja sovitaan erikseen
- Yhteistyösopimukset tehdään aina harkinnanvaraisesti yhteisen sopimisen perusteella
- Yhteistyösopimuksista päättää toimialuejohtaja
- **Hakuohjeisiin muutettava yhteistyösopimuksen raportointi, seuranta ja käytettävät mittarit**
 - yhteistyösopimuksen raportoinnissa, seurannassa ja käytettävissä mittareissa pyritään hyödyntämään ulkopuoliselle rahoittajalle (esim. STEA:lle tai ELY-keskukselle) tehtäviä seuranta- ja loppuraportteja sekä käytettäviä mittareita. Raportteja ja seurantaa voidaan täydentää hyvinvointialueelle, mikäli hyvinvointialueen tilintarkastus, sisäinen tarkastus tai laaduntarkastus sitä vaatii

Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen prosessi

1. Järjestön hankeidea Miun palveluiden kautta.

3. Kehittämisyksikkö vastaa yhteistyöstä toimialueen kanssa. Kootaan tiimi, jonka kanssa kumppanuusprosessia lähdetään viemään eteenpäin.

2. Järjestöyhteistyön asiantuntija, Hyte- ja/tai kumppanuuspäällikkö katsovat täyttykö yleiset avustusperiaatteet.

Kehittämisyksikkö koordinoi yhteistyöprosessia.

4. Sopimusneuvottelu järjestön kanssa. Hankkeen idean esittely, Siun soten roolin tarkentaminen.

Neuvotteluita voi olla useampia.

5. Sopimus kumppanuudesta tai yhteistyöstä. Sopimuksessa määriteltä Siun soten rooli ja yhteyshenkilö.

Sopimuksen allekirjoittaa toimialuejohtaja.

6. Järjestö lähettää hankehakemuksen.

Hankeprosessi käynnistyy.

7. Kumppanuuden tai yhteistyön seuranta, raportointi ja arviointi

Järjestöfoorumissa esille nousseet asiat

- Pienten yhdistysten kuulluksi tuleminen tärkeää turvata jatkossa
- Toivotaan, että avustuskäytännöt pidetään riittävän kevyenä, jotta pienille yhdistyksille ei tulisi liian raskasta byrokratiaa hoidettavaksi
- Ehdotettiin, että valittaisiin vuosittain jokin painopistealue, johon kiinnitettäisiin erityisesti huomiota ja johon avustuksia kohdennettaisiin
- Mitkä ovat vuoropuhelun rakenteet järjestöt-hyvinvointialue?
- Järjestöavustusten osalta hyvinvointialueen ja kuntien vuoropuhelu erittäin tärkeää, jotta toimintaedellytykset turvataan yhdistyksille eikä väliinputoajia jää
- Voidaanko vaikuttaa yhdessä kuntiin niin, että kuntien avustuskriteereitä yhdenmukaistettaisiin koko maakunnan alueella (tällä hetkellä järjestöt eriarvoisessa asemassa riippuen kunkin kunnan avustuskäytännöistä)?

Kiitos!